

Daňová exekuce (s ohledem na nejčastější pochybení)

2022

Způsoby vymáhání

Vymáhání daní je upraveno § 175 a násl. DŘ.

Způsoby vymáhání:

- Daňovou exekucí (DŘ)
- Soudním exekutorem (z. č. 120/2001 Sb., exekuční řád)
- Uplatněním v insolvenčním řízení (z. č. 182/2006 Sb.)
- Přihláškou do veřejné dražby (z. č. 26/2000 Sb.)

(Dělená správa – celním úřadem - ne u daňových pohledávek)

V žádném případě nelze pověřit vymáháním advokáta – porušení mlčenlivosti !

(mlčenlivost trvá i po ukončení prac./služ. poměru)

§ 175 odst. 2 DŘ – výše nákladů spojených s vymáháním nesmí být ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku = DAŇOVÁ EXEKUCE

Je vhodné, aby se obec pokusila sama o DE, než věc předá soudnímu exekutorovi (zásada hospodárnosti a procesní ekonomie, proporcionality - NSS 8 As 143/2014, NSS 7 As 310/2017, III. ÚS 1565/17 ze dne 18. 7. 2017)

problém – otázka personálního zázemí SD

DE lze vymáhat pouze pohledávky peněžité

Postup při DE

Právní zakotvení:

- z. č. 280/2009 Sb., daňový řád
- z. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád – subsidiárně

Pravomoci správce daně, jakožto exekučního orgánu ale upravuje výlučně DŘ.

Předpoklad vymáhání – existence exekučního titulu (ET):

- výkaz nedoplatků sestavený z údajů evidence daní
- vykonatelné rozhodnutí, kterým je stanoveno peněžité plnění (PV), nebo
- vykonatelný zajišťovací příkaz

Neformální výzva dle § 153 odst. 3 DŘ k úhradě. **Po novele DŘ (zákonem č. 283/2020 Sb.) správce daně vždy vyrozumí o výši nedoplatků a upozorní na následky neuhrazení, jedná-li se o nedoplatek, který má být poprvé vymáhán (to neplatí, byl-li daňový subjekt**

Postup při DE

o nedoplatku již dříve vyrozuměn, hrozí-li nebezpečí z prodlení nebo by vyrozumění bylo zjevně neúčelné).

nebezpečí z prodlení = např. vyvádí majetek, ruší bankovní účty

již dříve vyrozuměn = např. doručením PV do vlastních rukou

neúčelné = nekontaktní osoba

Zjištění majetkových poměrů poplatníka – výzvy k součinnosti (§ 57 a násl. DŘ)

Postup při DE

Zahájení exekučního řízení – **vydáním** exekučního příkazu (EP)

Náležitosti EP:

- Způsob provedení DE
- Výše nedoplatku
- Výše exekučních nákladů - § 183 DŘ – nutné vždy stanovit (není na úvaze správce daně) – možný rozpor s § 38 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

nález ze dne 23. 11. 2010, sp. zn. [III. ÚS 2984/09](#): „Z § 38 plyne obci přímá povinnost pečovat o zachování a rozvoj svého majetku a chránit jej před neoprávněnými zásahy. Péče o majetek a výkon vlastnického práva k němu není ponecháno obci na volné úvaze, jako je tomu u jiných vlastníků. Kvalifikovaná starost o majetek obce je naplněním jednoho z veřejných zájmů, k jehož zabezpečení si obec musí vytvořit materiální a personální předpoklady, a to v rozsahu a kvalitě, která je přímo úměrná množství (hodnotě) a charakteru (svěřeného) majetku.“

- Odkaz na ET
- Obecné náležitosti dle § 102 odst. 1

Zahájení exekučního řízení přerušuje lhůtu pro placení daně podle § 160 DŘ (u vymáhání soudem nebo soudním exekutorem a při DE srážkami ze mzdy je tato lhůta současně stavěna).

Postup při DE

SD vystupuje současně jako:

- exekuční orgán (jeho pravomoci upravuje DŘ)
- oprávněný (jeho postavení upravuje OSŘ)

Právní předpoklady exekuce:

1. SD eviduje vůči daňovému dlužníkovi nedoplatek
2. existence vykonatelného exekučního titulu (ET)
3. neuplynula lhůta pro placení daně (§ 160 DŘ) – pak právo vymáhat nedoplatek zaniká (prekluze)

Právní předpoklady musí SD zkoumat před zahájením exekuce, ale i v průběhu (jinak hrozí úroky z neoprávněného jednání SD dle § 254 DŘ – u MP nikoliv, NSS 9 Afs 52/2017-26).

Postup při DE

V případě změny zaměstnavatele povinného u vymáhání pomocí EP na mzdu povinného se musí novému zaměstnavateli poslat **původní EP (pravomocný) + rozhodnutí o pokračování ve srážkách ze mzdy** – nový zaměstnavatel ihned začne srážet a zůstane tak zachováno pořadí.

Opravný prostředek

Proti EP – žádný opravný prostředek (jen námitka dle § 159 DŘ nebo návrh na zastavení exekuce).

Novelou DŘ (zákonem č. 283/2020 Sb. – účinná od 1. 1. 2021) je námitka brána jako řádný opravný prostředek (měla by se vyčerpat před případnou žalobou – jsou ale i opačné názory NSS 1 Afs 271/2016-53), avšak nezakládá odkladný účinek!

Správce daně – povinnost poučit o možnosti uplatnění námítky, a to nejen u rozhodnutí, ale i u vyrozumění o úkonu při placení daní (musí zaznít v poučení EP a ve vyrozumění o jeho PM)

Lhůta k podání námítky je 30 dní, nelze však napadat skutečnosti vztahující se k nalézacímu řízení (naopak legitimní je v případě, kdy napadá existenci či vykonatelnost exekučního titulu, zákonnost procesního postupu, přiměřenost způsobu exekuce, atd.)

Podání námítky nemá vliv na právní moc EP !

Insolvence

Mimosmluvní pokuty se v IŘ neuspokojují (po skončení IŘ jen jako naturální obligace, osvobození se vztahuje i na ně – do úpadku) a ani v případě uložení během IŘ nejsou důvodem pro zrušení oddlužení, protože jde o pohledávku, která nemá na IŘ vliv

X

Pohledávky nově vzniklé po úpadku, které se uspokojují v IŘ mohou být důvodem pro zrušení oddlužení – informovat ins. správce a popř. navrhnout zrušení oddlužení

Správný postup správce daně při zjištění IŘ:

rychle (nejlépe do rozhodnutí o úpadku) vyměřit splatné pohledávky nevyměřím-li – přihlásím a PV doložím do data přezkumného jednání/do skončení jednání s dlužníkem u oddlužení), nejde o „podmíněnou pohledávku“- nabyde PM ukončením přezkumu – pokud není zcela uspokojena v IŘ lze po skončení vymáhat, pokud nebyl osvobozen

Insolvence

Nevyměří-li do přezkumného jednání a pohledávka byla v přezkumném řízení zjištěna – získám ET (upravený seznam přihlášených pohledávek), mohu po skončení IŘ vymáhat (pokud není osvobozen), ale jen soudním exekutorem. V případě, že vyměří přesto PV (i po zjištění), nabyde PV právní moci až po uplynutí lhůty pro odvolání

Po ukončení IŘ lze DE zahájit pro pohledávky vzniklé po úpadku z jakéhokoliv majetku dlužníka.

Při zrušení IŘ/oddlužení nebo neosvobození lze DE zahájit pro neuspokojení pohledávky v celém rozsahu.

Milostivé léto II

pouze u vymáhání soudním exekutorem !! (zákon č. 214/2022 Sb. o zvl. důvodech pro zastavení exekuce – týká se OSŘ a EŘ, úč. 1. 9. 2022)

Řízení zahájená přede dnem 28. 10. 2021, ve kterých je povinným fyzická osoba a oprávněným je

- **a)** Česká republika,
- **b)** územní samosprávný celek, včetně městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy,
- **c)** státní příspěvková organizace,
- **d)** státní fond,
- **e)** veřejná výzkumná instituce nebo veřejná vysoká škola,
- **f)** dobrovolný svazek obcí,
- **g)** regionální rada regionu soudržnosti,
- **h)** příspěvková organizace územního samosprávného celku,

Milostivé léto II

- **i)** ústav založený státem nebo územním samosprávným celkem,
- **j)** obecně prospěšná společnost založená státem nebo územním samosprávným celkem,
- **k)** státní podnik nebo národní podnik,
- **l)** zdravotní pojišťovna,
- **m)** Český rozhlas nebo Česká televize, nebo
- **n)** právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby (dále jen „veřejnoprávní oprávnění“)
- exekutor i bez souhlasu oprávněného a bez návrhu exekuci zastaví. Nutná písemná **žádost** povinného do 30. 11. 2022.

Nebyla-li exekuce ještě nařízena, exekutor zastaví exekuční řízení.

Zastavení bylo podmíněno tím, že povinný uhradí od 1. 9. 2022 do 30. 11. 2022 jistinu a na nákladech exekuce částku 1 500 Kč zvýšenou o DPH nebo

Milostivé léto II

byla do 31. 8. 2022 v exekučním řízení vymožena nejméně celá vymáhaná jistina a výše uvedených 1 500Kč zvýšených o DPH, a takto vymožené plnění není dotčeno právy třetích osob.

Exekutor vydá po úhradě rozhodnutí, kterým povinného osvobodí od dalšího placení a současně (také bez návrhu) rozhodnutí o zastavení exekuce.

Jistina bude vyplacena oprávněnému a další již vymožené plnění použito na úhradu nezaplacených nebo nezaniklých pohledávek dalších oprávněných a není-li jich, vrátí se povinnému.

Proti rozhodnutí o osvobození se může odvolat pouze oprávněný, další oprávněný, věřitel ze zástavního práva a přihlášený věřitel, pokud jejich pohledávka na jistině vymáhaná v exekučním řízení nebyla zcela uspokojena, ale namítat lze pouze to, že nebyly splněny podmínky pro osvobození.

Nevztahuje se na majetkové sankce z trestního řízení u úmyslných TČ, náhrady škody úmyslným porušením povinností, výživné apod.

Nelze využít pro povinné v oddlužení.

Daňová exekuce

- **KONTAKT:**

Krajský úřad Olomouckého kraje

Odbor kontroly

Oddělení kontroly příspěvkových organizací a daňového řízení

Jeremenkova 40b

779 00 Olomouc

tel: +420 585 508 501

www.olkraj.cz

Mgr. Jana Mandlová (tel: 585 508 456, j.mandlova@olkraj.cz)

DĚKUJI ZA POZORNOST